

SFÂNTUL IOAN DE KRONSTADT DESPRE VIAȚA ÎN HRISTOS ȘI A PĂSTORIȚILOR

Preot lect. dr. Mihai Iosu

În tezaurul pastoral, consistent și elocvent, cu care ne-a îmbogățit veneratul preot din cartierul portuar al Sankt Petersburg-ului, găsim pagini memorabile, spectrul preocupărilor sale, fiind de amplitudine rar întâlnită. Printre ele descoperind și alcătuirii omagiale aduse celor încredințați, grupul masiv de împreună lucrători dar și îndreptății destinatari ai misiunii preotului. Creștini, credincioși și participanți activi la viața Bisericii, aceștia întregesc aria de factori ce înobilează statutul de trimis (apostol) al păstorului. Cu îndatoriri clare, de a frecventa biserica, de a asculta de preot și de a avea o conștiință puternică de enoriași, ei au și șansa și dreptul de a înnobila ființa omenească. Nu oriunde și oricum ci în prezența și spre slava lui Dumnezeu. „Ce minunată creatură este omul! Vedeți, cel ce a fost din pământ are în el suflul lui Dumnezeu, este persoană, liber, chipul lui Dumnezeu Însuși. Câtă înțelepciune și frumusețe în alcătuirea locașului trupesc al omului, câtă înțelepciune și dragoste, într-un cuvânt, cât de mult seamănă cu Dumnezeu, acest om care stăpânește tot pământul!”¹. Descrierea ființei umane, în parametri de mai sus, îl definește pe Sfântul Ioan de Kronstadt, ca fiind, atât un cunoscător preocupat în a fixa în termeni accesibili subiectul, cât și un promotor al mediului elevat pe care-l gestionează omul. Chiar dacă prezentarea este în termeni simpli, nu este una simplistă. Nu-l vede pe om în afara „chipului slavei celei negrăite”. Atât imaginea de moment, cât și cea de perspectivă, sunt nuanțate cu mult optimism. „Când Dumnezeu este prezent în toate gândurile unui om, în toate dorințele sale, în toate intențiile sale, în cuvintele și faptele sale, atunci Împărăția lui Dumnezeu se află în toate lucrurile: în lumea gândurilor, în lumea faptelor și în lumea materială. Atunci omniprezența lui Dumnezeu este foarte clar manifestată, și o autentică teamă de Dumnezeu sălășluiește în inima sa; el caută în tot momentul să placă lui Dumnezeu, și în tot momentul tremură de a nu păcătui împotriva lui Dumnezeu”². În fața unui astfel de tablou, credinciosul, prin excelență, nu poate rămâne cu uimirea specifică unui admirator, fie el și de aleasă ținută. Implicarea sa este bazată și pe modul de percepție și de

¹ Sfântul Ioan de Kronstadt, *Viața mea în Hristos*, trad. de diac. Dumitru Dură, Ed. Oastea Domnului, Sibiu, 2005, p. 82.

² *Ibidem*, pp. 77-78.

trăire, apoi, a vibrațiilor ce animă încântătoarea atmosferă creată pentru om și oferită lui. Omul nu trebuie să se lase închistat într-un mediu guvernat exclusiv de extaz, ci își va păstra naturalețea, privind în sus și trăind în lumea reală. „Roua nu poate umezi floarea dacă aceasta nu se deschide”³. Traectoria vieții, chiar dacă nu este întotdeauna rectilinie, nu este exceptată de la stări ce sensibilizează și încurajează. „Oare bate inima ta de bucurie și de cutremur când îți aduci aminte și când rostești preasfântul Nume al Neziditei și Atotziditoarei, Întrutotbunei și Întrutotfericitei Treimi?”⁴. Mântuitorul Hristos, în următoarea luarea de poziție: *Fără Mine nu puteți face nimic* (In. 15,5), nu vrea defel să știrbească ceva din măreția celui ce poartă chipul divin, ci-l ajută pe om să regăsească „paradisul pierdut” al asemănării cu Dumnezeu. Fiul Întrupat nu pregetă să împărtășească, prin cuvânt, diversele stadii ce pot ajuta omului să se cunoască pe sine, stările și aspirațiile ce-i sunt cu adevărat favorabile. Prima dintre „fericiri”, (Mt. 5,3), este relevantă „A fi sărac cu duhul înseamnă să te privești pe tine însuși ca și cum n-ai exista, iar pe Dumnezeu ca pe Singurul existent; înseamnă să pui cuvintele lui Dumnezeu mai presus de orice pe lume și să nu precupețești nimic pentru a le împlini, nici viața ta proprie; înseamnă să consideri în toate voința lui Dumnezeu cu tine și cu alții, renunțând total la voința ta proprie. Omul care este sărac cu duhul dorește și zice din toată inima sa: *Sfințească-se numele Tău, vie Împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ*”⁵. Nici vorbă de vreo nuanță de umilire, de subminare a rolului și rostului ființei omenești pe pământ, ci mai degrabă, de reaşezare a omului în starea de reală demnitate, care-i face, pe lângă cinste, și loc alături de cei fericiți. Raportarea continuă la Dumnezeu îi va aduce creștinului, pe lângă o cunoaștere reală de sine, și dobândirea unei viziuni sănătoase cu privire la ceilalți membrii ai comunității, la modul benefic de tratare a acestora. „Atunci când aproapele nostru păcătuiește împotriva lui Dumnezeu sau împotriva noastră, noi trebuie să-l iubim și mai mult, căci este bolnav, este într-o mare depresie spirituală, în primejdie; și, în mod special, noi trebuie să avem milă de el, să ne rugăm pentru el, să opunem pe inima sa un pansament mântuitor, un cuvânt bun de învățătură, de muștrare, de consolare, de iertare, de dragoste”⁶. Complexitatea acestui tratament vindecător, și nu vindicativ, arată, pe lângă necesitatea unei pregătiri adecvate, și calitatea platformei de pe care se iau măsurile de salvare, de întrajutorare chiar. Atingerea adusă de boală, cu diverse forme de manifestare, de alergii și „imunități”, nu evidențiază o desconsiderare a semenului, ci pe baza unei anamneze corecte, aflându-se cauza, se dorește îndreptarea lui.

„Toată construcția duhovnicească a creștinului, în viziunea Sfântului Ioan de Kronstadt, se face în jurul iubirii–rugăciunii–credinței, asemenea a trei

³ Valeriu Anania, *Din spuma mării*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995, p. 42.

⁴ Sfântul Ioan de Kronstadt, *Spicul viu. Gânduri despre calea mântuitoare*, trad. de Adrian Tănăsescu-Vlas, Ed. Sophia, București, 2002, p. 6.

⁵ Idem *Viața mea în Hristos...*, pp. 82-83.

⁶ *Ibidem*, p. 95.

stâlpi de foc ce țin cerul, în încercarea de a-l cuceri, aceia care-și iau în serios numele de creștin, încercând să-l transforme dintr-o identitate pământească într-una cerească⁷. Maxima seriozitate de privire și tratare a întregului univers cuprins în cadrul generos conturat și personalizat cu numelui ce vine de la Hristos, face ca sfatul sfântului să fie luat în seamă, în mod conștient și responsabil. „Să cunoști creștinismul în tot duhul lui, în tot planul lui dumnezeiesc, în întreaga lui idee, măreață cuprindere, bunătate, înțelepciune și dreptate dumnezeiască; minunează-te de măreția lucrării lui Dumnezeu, în vederea mântuirii neamului omenesc; închină-te cu smerenie și devotament înaintea ei și fii împlinitor al virtuților creștine”⁸. Nu doar cunoscător și propovăduitor al acestor medii ziditoare, ci ca cel ce pune în fapte vrednice de menirea sa în relație cu Dumnezeu, cele pe care Dumnezeu ni le-a dat, cu explicații și demonstrații. „Un creștin trebuie să-L iubească pe Dumnezeu și pe aproapele său, chipul lui Dumnezeu, cu atâta ardoare și din toată inima, astfel încât să poată spune mereu: Cine ne va despărți pe noi de iubirea lui Hristos și de aproapele nostru? Necazul sau strâmtorarea, sau prigoana, sau foametea, sau lipsa de îmbrăcămintă, sau primejdia, sau sabia, banii, plăcerea de a bea și de a mânca, locuința luxoasă, preocupările de a fi eleganți, diferitele plăceri ale acestei lumi?”⁹ Lista lungă de situații ce pot aduce dezechilibru în mediul comunitar, denotă, în consecință, necesitatea unei strategii bazată pe principii perene și clare, ce pot contracara asalturile amintite. „La lume și la tot ce este în lume să privești ca la o umbră trecătoare și de nimic să nu te legi, față de nimic să nu ai împătımire. Esențială este lumea duhovnicească, netrecătoare și esențial este Domnul, Care a zidit-o”¹⁰. De luat în seamă este faptul că atât măsura reparatorie, cât și cea asiguratorie, sunt cuprinse într-o singură frază, cu bază scripturistică limpede: *Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău...iar pe aproapele tău ca pe tine însuși* (Lc. 10,27). O cugetare din înțelepciunea patristică continuă actul de clarificare a comandamentului divin: „Fă-te lucrător al acestor porunci, ca ele să te facă arătat oamenilor și plăcut lui Dumnezeu; căci așa Ți place lui Dumnezeu și cu asemenea realizări e slujit Dumnezeu”¹¹.

Impresionează realismul cu care sfântul rus tratează anumite disfuncționalități ce apar în sufletul creștinului, în momente de cumpănă. Calitățile deținute se dovedesc de maximă eficiență și în acest caz, mai ales, asociate cu implicarea venită de sus. „Nu te descuraja, nu te lăsa să cazi în disperare atunci când simți în sufletul tău un suflu ucigător, o răscolire de răutate, de neliniște, de blasfemie sau o slăbiciune sub influența gândurilor rele. Combate-le fără odihnă și rezistă

⁷ Preot Constantin Necula, *Să ne rugăm 8 zile cu Sfântul Ioan de Kronstadt*, Ed. Oastea Domnului, Sibiu, 2006, p. 28.

⁸ Sfântul Ioan de Kronstadt, *Spicul viu...*, p. 5.

⁹ Idem, *Viața mea în Hristos...*, p. 129.

¹⁰ Idem, *Spicul viu...*, p. 102.

¹¹ Nil din Ancyra în *Maximele Părinților*, trad. de diac. Ioan I. Ică, jr, Ed. Deisis, Sibiu, 2010, p. 188.

curajos, chemând din toată inima ta pe Domnul Iisus Hristos, Biruitorul iadului... și pe Protectoarea noastră, Preasfânta Fecioară, Maica lui Dumnezeu¹². Apelul la membrii marcanți ai Bisericii triumfătoare, nu aduce doar victoria cu sine, ci asigură, prin conlucrare, descoperirea și implementarea de noi soluții, ce se vor dovedi utile pe mai departe. Se poate sublinia aici importanța a ceea ce se numește „curăția inimii...Problema curățirii acestui loc, a eliberării lui de patimile dătătoare de moarte, este fundamentală¹³. Asistăm la o luptă cu sine și pentru respectul de sine, a omului preocupat de soarta sa. A sa și a semenilor săi creștini, integrați în comunități ce se vor disciplinate și nu simple adunături de indivizi. „Creștinii nu trebuie să cunoască nici măcar pe nume antipatia, ostilitatea sau ura. Cum poate să existe antipatia între creștini? Pretutindeni vedem dragostea. Pretutindeni simțim parfumul dragostei. Dumnezeu nostru este Dumnezeu dragostei. Împărăția Sa este împărăția dragostei. Din dragoste pentru noi, El n-a cruțat pe Fiul Său, ci L-a dat la moarte pentru noi¹⁴. Este în logica evidenței cunoașterea și recunoașterea importanței acestei virtuți, fiind clară etimologia termenului de *creștin*. Cel ce tinde spre *imitație Christi*, nu se poate ascunde printre cei ce nu știu că *așa de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul Născut L-a dat* (In. 3,16). „Pretutindeni ceea ce unește este puterea dragostei. Numai fiind mutați cu toate puterile sufletului în Dumnezeu, ajungem și să putem trăi întru El și să ne bucurăm de El¹⁵, pentru că *Dumnezeu este iubire* (I In. 4,16). Sfântul Kronstadt-ului continuă universalizând, nu doar cunoașterea, ci și locațiile unde această virtute își face simțită prezența și roadele. „Tu trebuie să vezi dragostea în toți cei ce te înconjoară, căci ei au fost însemnați la botez și mirungere cu crucea dragostei; ei poartă semnul Crucii; ei iau parte cu tine în Biserică, la masa dragostei. În Biserică simbolurile dragostei sunt pretutindeni: crucile, semnul Crucii, sfinții care au plăcut lui Dumnezeu prin dragostea lor față de El și față de aproapele, și dragostea întrupată ea însăși. În cer și pe pământ, dragostea este pretutindeni¹⁶. Așezând temelie dragostei la consolidarea comunității creștine se creează premisele unei vieți și viețuirii în mediul elevat și ozonat al prezenței lui Hristos. Creștinul cu o asemenea bază de plecare, dar și cu o călăuză luminată de aceeași putere, nu va simți, nici singurătatea, nici neputința. De origine cerească și de mare folos pe pământ, puterea dragostei, *toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le rabdă și nu cade niciodată* (I Cor. 13,8). Mediul iubirii îi va asigura creștinului responsabil acces și la celelalte virtuți, împlinirile astfel dobândite, determinându-l să exclame, asemenea Sfântului Apostol Petru: *Doamne, bine este nouă să fim aici* (Mt. 17,4). Înălțarea ce provoacă asemenea efuziune nu aduce vrednicia necesară dacă este atinsă

¹² Sfântul Ioan de Kronstadt, *Viața mea în Hristos...*, p. 92.

¹³ Părintele Marc-Antoine Costa de Beauregard, *Rugăți-vă neîncetat*, trad. de Rodica Buga și pr. prof. Nicolae Buga, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1998, p. 233.

¹⁴ Sfântul Ioan de Kronstadt, *op. cit.*, p. 80.

¹⁵ Nicolae Cabasila, *Despre viața în Hristos*, trad. de prof. dr. Teodor Bodogae, Sibiu, 1946, p. 199.

¹⁶ Sfântul Ioan de Kronstadt, *op. cit.*, p. 80.

doar accidental. Omul aflat pe astfel de culme să fie conștient că altitudinea atinsă îl va expune la multe intemperii, furtuni ce-i vor încerca atât capacitatea de răbdător demn, cât și ambiția constructivă de a accede, cel puțin prin nuanțe, la noi performanțe circumscrise unui motto celebru: *citius, altius, fortius* (mai repede, mai sus, mai puternic).

Sfântul rus, ancorat puternic în realitate, nu ocolește datoria creștină de a răscumpăra vremea (Ef. 5, 16), de a aduce liniște, unde este tulburare, gând bun și adevăr, unde este amăgire, folosindu-se în și de Biserică pentru a reuși. „Creștine! Până mai e vreme, străduiește-te aici pe pământ să te apropii de Dumnezeu și de sfinții Lui prin credință și evlavie; fii bisericos, hrănește în tine duhul bisericesc, duhul pocăinței, al păcii sfinte, al gândirii lui Dumnezeu, al iubirii, blândeții, smereniei, răbdării, buneii supuneri, mântuirii. Să nu te ții semeț, să nu disprețuiești Biserica, Maica ta, cea care te mântuiește”¹⁷. Orice ar oferi viața și diversele conjuncturi ale trăirii și valorificării ei, nu se compară cu darurile primite cu binecuvântare, *intra muros*. „În Biserica mării”¹⁸, credinciosul are porți deschise la har și daruri, la bunătăți numai aici întâlnite, are acces la starea de perspectivă a eliberării din robia păcatului și a morții, precum și la dobândirea vieții celei veșnice în unire cu Dumnezeu. „Tu trăiești în Casa lui Dumnezeu-în această lume minunată-și profiți de toate darurile bunătății și dărniciiei sale, pe care natura le produce cu atâta generozitate. Trăiești în casa lui Dumnezeu, în Biserică, în compania celor mântuiți și profiți de toate darurile harului pentru mântuirea ta. Trebuie, cu o încredere neclintită, să te arăți plin de dărnicie față de frații tăi, atât cât își stă în putință. Fă bine chiar și celor ce sunt nerecunoscători și răi, și vei fi fiul Celui Preaînalt (Lc. 6,35)”¹⁸. Este subliniată aici importanța duhului comunitar, dar și minima cerință de păstrare a acestuia. Păstrându-și acțiunile între limitele binelui, statura sa va fi înnobilită de vrednica și atât de așteptata identitate, adusă de viața în Hristos, în Biserica lui Hristos. „Cât de familială și familiară apare Biserica, în modul în care insistă Părintele s-o prezinte, pentru a-i ajuta pe credincioși să se apropie cu dor și drag de Ea! Ca un spațiu al întâlnirii a cărui transparentă creștinul trebuie s-o perceapă ca un extrem de apropiat al inimii sale, fără false sacralizări, dar a cărui sfințenie este fundamental dăruită de Hristos”¹⁹.

Sfântul Ioan de Kronstadt își arată încă o dată talentul de învățător cu vocație, prin valorificarea talantului numit sensibilizare. Atingând o coardă mereu impresionabilă a omului, îl conduce pe acesta spre o soluționare rapidă și de efect. Spre a nu fi mereu pe drumuri cu destinații incerte, el trebuie să cunoască traseul optim recomandat și binecuvântat de Casa Domnului. „Vino mai des la biserică pentru a-l slăvi pe Dumnezeu sau pentru a-ți plânge neputința sufletească, sărăcia duhovnicească și păcătoșenia; nimeni nu-ți va putea împărtăși durerea mai sincer și mai

¹⁷ Idem, *Liturghia-cerul pe pământ*, trad. de Boris Buzilă, Ed. Deisis, Sibiu, 2002, p. 91.

¹⁸ Idem, *Viața mea în Hristos...*, p. 167.

¹⁹ Preot Constantin Necula, *Să ne rugăm 8 zile...*, pp. 60-61.

puternic decât Biserica; copiii săi cei mai buni au fost încercați ca și tine, s-au simțit neputincioși ca și tine, au greșit ca și tine”²⁰. La chemarea Bisericii să nu avem reacția firească din obligație, ci s-o percepem ca pe o dedicație continuă, cu roade vrednice de pocăință, spre desăvârșire. „Cei ce stăm sub semnul Crucii, câtă vreme petrecem în cortul pământesc, urmăm calea mântuirii în obștea Bisericii văzute sau luptătoare, pe care n-o înnegrește rugina răutății produsă de împrejurările pământești”²¹. Salvarea venită pe filiera eclesială nu are altă țintă decât viața, nu cea trăită de un viețuitor anost, ci cea îmbogățită de prezența și lucrarea divină. Creștinul deșteptat și încurajat, va trata lupta vieții, cu siguranța dată de mesajul paulin: *Toate le pot în Hristos, Cel ce mă întărește* (Fil. 4,13). Pornind de la viața sa în Hristos, veneratul părinte se întreabă și ne răspunde: „Ce este viața noastră? O lumânare care se consumă. Cel care a aprins-o nu trebuie decât să sufle, și nu mai este. Ce este viața noastră? Drumul unui călător. Odată ce a atins un anumit termen, porțile se deschid pentru el, își lasă haina de drum (trupul său) și bastonul lui de pelerin, și intră în casă. Ce este viața noastră? O lungă luptă sângeroasă pentru cucerirea adevăratei patrii și a adevăratei libertăți. Odată lupta terminată vom fi învingători sau învinși, vom fi trecuți de la locul luptei la locul răsplătirii”²². O lumânare, un drum și o luptă sunt tot atâtea semne de identificare a unor obiective efemere. Deznodământul fericit va fi marcat, nu doar de cunoașterea lor, ci, în special, de folosirea judicioasă a acestora, ca repere de neocolit spre ținta propusă și cugetat aleasă. O tratare cu superficialitate sau marcată de formalism, poate conduce la o punere în frază, cu efecte catastrofale, de genul: „Ne adunăm fără să ne cunoaștem, trăim fără să ne iubim și murim fără să ne plângem”²³. Pierzând calitatea de creștini, vom deveni cetățeni ai unui mare imperiu ce promovează, *carpe diem* și egoismul, într-o ne-orânduire (atât de clamată!) post-creștină. „Viața creștinului în lume trebuie să fie cu înțelepciune și simplitate...Cu simplitate și înțelepciune, ajutați fiind de Iisus Hristos Domnul, îl vom birui pe diavolul, care nu duce lipsă de inteligență, dar care este nesfârșit de viclan și nu poate fi cu nimic mai ușor prins și biruit decât prin integritatea sfintei noastre credințe și printr-o viață creștinească”²⁴.

Starea de bine după care aleargă omul toată viața trebuie să fie cea atent verificată, corect fundamentată și trăită într-un mediu curat și calm. Părintele Arsenie Boca, preocupat de orizontul și nuanțele acestei stări, pune într-o cugetare, o situație ipotetică, precum și rezolvarea ei. „Ce folos că, urmărit de o fiară, scapi până la ușa unei case în pădure, dar n-ai avut grijă ca să iei cheia

²⁰ Sfântul Ioan de Kronstadt, *Liturghia-cerul pe pământ...*, p. 54.

²¹ *Semințe duhovnicești*. Un caiet al părintelui Arsenie Boca, Ed. Lumea credinței, București, 2009, p. 117.

²² Sfântul Ioan de Kronstadt, *Viața mea în Hristos...*, p. 175.

²³ Valeriu Anania, *Pledoarie pentru Biserica neamului*, Ed. Omniscop, Craiova, 1995, p. 11.

²⁴ Sfântul Ioan de Kronstadt, *Liturghia-cerul pe pământ...*, p. 230.

de acasă. Dar Iisus e nu numai Cheia, ci și Ușa împărăției de scăpare²⁵. Ce autentic cuvânt de învățătură! Urmând firul acestor idei, pentru a fi vrednic și de o altă performanță, aceea de a simți și demonstra ca Sfântul Apostol Pavel, care scrie și convinge că: *De acum nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăiește în mine* (Gal. 2,20), credinciosul își va arăta disponibilitatea de a cultiva și valorifica roadele rugăciunii, mijlocul cel mai la îndemână, des recomandat și atât de bogat al Bisericii. „Când rostești rugăciunile încet și fără tulburare, fii pretutindeni liniștit! Acasă fii liniștit și blând cu toți și în afara casei la fel! Umblă încet, vorbește încet, într-un cuvânt, fii liniștit pretutindeni și în toate! În mod special, fii înlăuntru blând și liniștit. Dacă cele dinlăuntru ale tale vor fi liniștite, și cele din afară vor fi așa²⁶. Aflat pe marea vieții, creștinul trebuie să fie conștient că la destinații încântătoare, dar și la liniștea tămăduitoare, nu se poate ajunge, și mai ales, nu se poate poposi îndelung, fără a trece „examenul” încercărilor. O biografie, e drept romanțată, a unui sfânt părinte, pune în valoare și vigoare, un detaliu, legat de imaginea și orizontul unui creștin încercat: „Ca și pe chipul marinarilor întorși din lungile călătorii, bătuți de vânt și arși de soare, i se puteau citi pe față fermitatea, voința fără preget și nădejdea de a învinge în lupta cruntă ce o dădea²⁷. Rostul valurilor uriașe, cu forță nebănuită, este acela al verificării profesionalismului celui aflat la cârmă. Încercat de nenumărate ori, cârmaciul dobândește experiența necesară pentru a avea înțelepciunea alegerii celor mai eficiente măsuri de prevedere, calmul necesar la recidive și redescoperirea forței binefăcătoare a virtuților. „Uneori inima este puternic atacată de duhul răutății sau de duhul ucigător al zgârceniei, chiar și după împărtășanie. Nu trebuie să-ți pierzi nădejdea când răul te ia cu asalt; el este îngăduit de Dumnezeu pentru luptă și întărirea prin luptă a puterilor noastre duhovnicești. Va trece. Dar trebuie să-L rogi pe Dumnezeu să oprească asaltul duhului rău, care este deosebit de puternic și vine pe neașteptate²⁸. Asaltul asupra unui organ vital al ființei omenești nu trebuie asociat cu neputința, ci cu marele câștig ce-l aduce încredințarea că nu suntem singuri. Cât de liniștitoare este eticheta pusă în timpul multor încercări și anume că Dumnezeu nu dă mai multe încercări omului decât poate acesta suporta. „Cine are darul dragostei, al răbdării și al gândului smerit, în vremea de luptă-dacă luptă după lege (II Tim. 2,5), iar legea este dragostea-poate vedea lucruri minunate, întoarceri neașteptate la Dumnezeu²⁹. Inima fiind destinația atâtor „testări”, este firesc să fie folosită ca *pars pro toto*, când e vorba de o exem-

²⁵ Părintele Arsenie Boca, *mare îndrumător de suflete din secolul XX*, Ed. Teognost, Cluj-Napoca, 2002, p. 175.

²⁶ Sfântul Ioan de Kronstadt, *Către păstori duhovnicești*, trad. de Florentina Cristea, Ed. Egumenița, Galați, 2011, pp. 65-66.

²⁷ Constantin Virgil Gheorghiu, *Sfântul Ambrozio al Milanului*, trad. de Gheorghiu Ciocoi, Ed. Sophia, București, 2013, p. 224.

²⁸ Sfântul Ioan de Kronstadt, *op. cit.*, p. 115.

²⁹ Părintele Arsenie Boca, *mare îndrumător...*, p. 147.

plificare potrivită. Cum e și firesc, un organ atacat de boală are șanse mari de reușită dacă nu este afectat și de alte maladii. Suportă mai ușor tratamentul dureros sau amar dacă nu este destabilizat și de altceva. „Păzește-ți prin toate mijloacele inima ta ca nu cumva să pătrundă în ea otrava minciunii, vărsată de tatăl minciunii! El se silește să intre în ea sub felurite forme: a necredinței, a fricii și a tulburării acolo unde nu este frică (Ps. 52,6), sub forma deznădejdiei, a vrajbei, a urii, a invidiei, a iubirii de argint, a mândriei și a celorlalte patimi. Pune în fața minciunii lui, fața luminoasă a adevărului”³⁰. Oscilația între veridic și denaturare, a dat de-a lungul timpului, mari bătăi de cap omului, în special când baza de fundamentare sau pornire a fost una șubrezită. Și cum duhul răutății nu este străin de asemenea strategie demonică, cel încercat, preocupat de o viață îmbunătățită, trebuie să aibă și forța și clarviziunea necesare, spre a birui plăsmuirea, *cu armele luminii*, cu adevărul, cu încrederea în justiția divină. „Pe măsură ce dreptii rabdă pe pământ, pentru dreptatea lor, ocări, prigoane, lipsuri, se mărește și răsplata lor din ceruri”³¹. Fidel convingerii că paza bună trece primejdia rea, creștinul își va perfecționa, atât instrumentele cunoașterii, cât și strategia de abordare și acțiune.

„La orice slujbă dumnezeiască, acasă și pe stradă, să zici în sinea ta: se uită la mine Împăratul ceresc, Preacurata lui Maică, oștirea cerească (și ea te vede tot timpul zilei; zidurile nu ne pot ascunde de mințile cele nematerialnice) și toți sfinții; și să te sârguiești a te purta, pe cât va fi cu putință, mai cucernic, mai cu luare aminte”³². Este reiterată aici ideea mediului aferent, bazat pe un comportament demn, al creștinului responsabil aflat în Biserică, în lume și acasă. „Cu cât ne aducem mai mult aminte de îndatoririle noastre esențiale, cu atât va crește în noi simțul răspunderii și vom evita să intrăm în judecată”³³. Prin ridicarea ochilor la cer, spre ajutoare celeste, creștinul își demonstrează fructuoasa dependență față de binefăcătorii de sus. Ignoranța, și în cazul de față, este marele adversar al dezvoltării unei atitudini care să zidească și să consolideze noul mod de viață, nu să sperie, să înalțe și nu să ducă în derizoriu. Luarea aminte de care amintește sfântul este tema ce va aduce nota meritată la acea oră a școlii vieții. A acelei școli delimitată și alimentată de cucernicie, unde are loc o punere în gardă față de impostură și delăsare și unde vor fi reactivate o seamă de temeri. „De va intra în inimă necurăția păcatului, atunci Iisus Hristos și cu Duhul Sfânt vor ieși din inimă, pentru că între lumină și întuneric nu există nicio legătură. De aceea, păzește-ți prin toate mijloacele inima ta în toată vremea, dar mai ales în vremea rugăciunii și, mai cu seamă, în vremea Liturghiei, până la primirea și după primirea Tainelor...Ia seama cu grijă, cum umbli, nu ca un neînțelept, ci ca cei înțelepți (Ef. 5,15). Teme-te...

³⁰ Sfântul Ioan de Kronstadt, op. cit., p. 67.

³¹ Idem, Fericirile evanghelice în viața noastră, trad. de Adrian Tănăsescu-Vlas, Ed. Sophia, București, 2012, p. 117.

³² Idem, *Către păstorii duhovnicești...*, p. 74.

³³ Antonie Plămădeală, *Preotul în Biserică, în lume, acasă*, Sibiu, 1996, p. 69.

de necredință și ferește-te, prin toate mijloacele, de frică și lașitate”³⁴. Din această perspectivă credinciosul nu-și va permite clipe de relaxare, orice pauză ivită putând antrena o depărtare de obiectivele nobile, o cădere păgubitoare. Fiecare alunecare va adăuga rugăciunii o excrescență duplicitară, amăgirii create găsimdu-se greu antidotul. „Luați aminte că vicleanul deseori se agață de voi, de sufletul vostru și se silește să vă ducă până acolo încât toate cuvintele rugăciunilor voastre să fie nesincere, prefăcute, zdruncinându-vă credința în ceea ce spun ele și nelăsând inima voastră să simtă adevărul lor. Cât de dureros, chinuitor și ucigător este vicleșugul acesta!...De câtă osteneală este nevoie pentru curățirea inimii de aluatul satanei!”³⁵. Din războiul pentru existență se desprinde aici bătălia pentru rezistență. E lupta vieții pe plan duhovnicesc, deloc de neglijat și cu strategie bine fundamentată și urmată cu rigurozitate. „Când năvălesc peste tine vrăjmașii duhovnicești, ai nevoie de ajutători, de împreună luptători, de apărători duhovnicești. Roagă-te! Însuși Dumnezeu, Maica Domnului, îngerii și sfinții sunt gata să te apere...Principalul este să nu deznădăjduiești, ci întotdeauna să speri în mila lui Dumnezeu”³⁶. Ascendentalul spiritual numit speranță trebuie trecut și trăit în mediul cotidian al creștinului cu aspirații serioase și sănătoase. Claritatea adusă vieții de această virtute cardinală, dă sens și tonus existenței umane creștine. „Care este nădejdea cea mai nestrămutată, fără greșală și vrednică de crezământ a creștinului celui adevărat? Nădejdea vieții veșnice și a răsplătii veșnice”³⁷. Sfântul Ioan aduce în atenție, de nenumărate ori, simbioza între credință și nădejde, termenul ales, încredințare, fiind o nestemată a gândirii și trăirii autentic creștine. „Roagă-te lui Dumnezeu și nu cugeta în inima ta, întrebând cum te va auzi Dumnezeu sau cum îți va dărui un dar sau altul. Încredințează-te cu desăvârșire proniei lui. Prea mult ne ostenim prin cugetările cele fără de folos. Trebuie să fim simpli, încrezători precum copiii. Copiii nu cugetă în inima lor, dar au credință”³⁸. Și credința lor aduce convingere, aceasta fiind la rândul ei, sursă de împliniri și bucurii. Apelul Mântuitorului de a lăsa acces liber copiilor la El, aduce totodată și comparația înălțătoare bazată pe curăția, credincioșia și țelul acestora cu raportare la Împărăția Cerurilor. *Că a unora ca acestora, este Împărăția lui Dumnezeu...*(Lc. 18,16). „Străduiește-te să ajungi la simplitatea pruncului în relația cu oamenii și cu Dumnezeu. Simplitatea este cea mai mare comoară și calitate a omului. Dumnezeu este desăvârșit de simplu, pentru că El este desăvârșit de duhovnicesc, desăvârșit de bun...Poartă-te cu confracții tăi totdeauna sincer și cu iubire și nu căuta cu viclenie prilejuri pentru vrajbă”³⁹.

³⁴ Sfântul Ioan de Kronstadt, *Către păstori duhovnicești...*, 80-81.

³⁵ *Ibidem*, p. 133.

³⁶ *Ibidem*, p. 92-93.

³⁷ Idem, *Despre tulburările lumii de azi*, trad. de Adrian și Xenia Tănăsescu-Vlas, Ed. Sophia, București, 2004, p. 66.

³⁸ Idem, *Către păstori duhovnicești...*, p. 119.

³⁹ *Ibidem*, p. 156.

Este evidențiată aici calitatea creștinului de a fi om pentru oameni, lăsat pe pământ ca dedicație divină și viețuitor aici ca împlinitor al voinței dumnezeiești. Exemplele Scripturii sunt binevenite, atât datorită sursei, cât și unei înțelegeri, generalizat, accesibile. „Trebuie să avem cea mai sinceră, cea mai vie credință în Dumnezeu (credința sutașului), care credea fără îndoială, că Dumnezeu, în bunătatea și atotputernicia Sa, va împlini orice cerere a noastră, care tinde către binele nostru. Trebuie să mergem după Iisus și să lăsăm morții să-și îngroape morții lor (Mt. 8,22)”⁴⁰. Nu trebuie pierdut din vedere și preocupări, faptul că „omul nu poate exista doar ca ființă biologică, întrucât el este ființă teologică, creată după chipul lui Dumnezeu, care se hrănește din relația lui de viață și iubire cu Dumnezeu”⁴¹. Cu obiective fixate nu doar în perspectiva imediată, păstoriții serioși și participanți activi la procesul de cunoaștere și, implicit la cel de restaurare, nu pot și nu trebuie să uite o cerință pe care Sfântul Ioan de Kronstadt o ilustrează printr-o tablou cu natură...vie, prin metafore cu iz etern primăvărat, care dau rol și rost statutului de persoană chemată să evolueze în bine și constant. „Domnul vrea ca tu să crești duhovnicește și să ajungi la vârsta pârguită, ca un spic de grâu să înflorești și să răspândești buna mireasmă înaintea lui Dumnezeu prin toată virtutea cea duhovnicească, precum o floare minunată a câmpurilor și văilor. Iată menirea ta, omule!”⁴².

Sfântul rus concretizează elogiul dragostei, virtute esențială în aria purtării de grijă, într-o rugăciune extrem de mișcătoare. Simplă și tulburătoare! Amplă și liniștitoare! O adaug ca fiind o concluzie, dar o percep ca fiind o platformă de meditație și aplicație creștină. „Dă-mi mie, Doamne, să pot să iubesc pe fiecare din frații mei ca pe mine însumi, să nu mă irit niciodată împotriva lor, să nu lucrez pentru diavol. Dă-mi să răstignesc în mine iubirea de sine, orgoliul, pofta, necredința și celelalte patimi. Ajută-ne ca numele nostru să fie dragoste reciprocă. Dă-ne nouă să credem cu tărie că Domnul este totul pentru noi, să nu avem grijă, nici neliniște, pentru nimic în lume. Tu, Dumnezeul nostru, fii cu adevărat singurul Dumnezeu al inimilor noastre, și nimic afară de tine. O unitate de iubire să domnească între noi, așa cum dorești, iar noi să considerăm ca nimic, ca praful pe care-l călcăm în picioare, tot ceea ce ne separă și ne împiedică să ne iubim unii pe alții. Așa să fie!”⁴³. Pentru creștinul responsabil, pentru credinciosul implicat în taina mare ce rezidă în *Hristos și în Biserică* (Ef. 5,32), meditația și aplicația de mai sus, nu sunt și nu vor rămâne doar un punct final, ci repere de referință, un repetabil început bun al noii vieți în Hristos. Al vieții sale în Hristos!

⁴⁰ *Ibidem*, p. 95.

⁴¹ † Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Știința mântuirii*, Ed. Basilica, București, 2014, p. 62.

⁴² Sfântul Ioan de Kronstadt, *Spicul viu...*, p. 150.

⁴³ *Idem*, *Viața mea în Hristos...*, p. 104.